

Ex/Sans/PG/1.4/2018

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2018

(1st Year, 1st Semester)

SANSKRIT

Course : IV

[Sanskrit Poetry]

Time : Two Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

- १। रामगिरित उज्जयिनीं यावन् मेघस्य यात्रापथः
कतिपयश्लोकसहायेन वर्णयताम्। 7

अथवा,

महाकवेः कालिदासस्य निसर्गभावना मेघदूतकाव्यमाश्रित्य
(पूर्वमेघस्य उज्जयिनीं यावत्) विशदीकरणीया।

- २। अधोनिर्दिष्टेषु चत्वारः प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागर्या लिप्या च
समाधेयाः — 2×4=8

(क) मेघस्य यात्राकाले सारङ्गाः किं कुर्वन्ति?

(ख) अलकानगर्याः कन्याः कीदृश्यः भवन्ति?

(ग) 'शेषैः पुण्यैर्हृतमिव दिवः कान्तिमत् खण्डमेकम्' — इति
वाक्यांशे 'कान्तिमत् खण्डमेकम्' इत्यनेन कः कथं च
बोध्यते?

[Turn over]

[2]

(घ) 'रिक्तः सर्वो भवति हि लघुः पुर्णता गौरवाय'-वाक्यस्यास्य तात्पर्यं किम्?

(ङ) 'प्राप्ते मित्रे भवति विमुखः किं पुनर्यस्तथोच्चैः' — कस्मिन् प्रसङ्गे कविना इदमुक्तम्?

३। सिद्धार्थस्य वनगमनवृत्तान्तः कथं वर्णितः कविना बुद्धचरितमवलम्ब्य विस्तरेण तदुपस्थाप्यताम्। 8

४। संस्कृतभाषया नागरीलिप्या च सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या — 7

(क) तस्मिन्कुमारं पथि वीक्षमाणाः स्त्रियो बभुर्गामिव गन्तुकामाः।

ऊर्ध्वोन्मुखाश्चैनमुदीक्षमाणा नरा बभुर्गामिव गन्तुकामाः।।

अथवा,

(ख) इति श्रुतार्थः स विषण्णचेताः प्रावेपताम्बूर्मिगतः शशीव।

इदं च वाक्यं करुणायमानः प्रोवाच किञ्चिन्मृदुना स्वरेण।।